

Ihmu

teksti ja kuvat Eeva Mehto

on ainutlaatuinen. Samanhenkistä oppia tarjotaan Euroopassa vain Färsaarilla Tanskassa ja Sveitsissä. Siellä koulut aloittivat vastaavanlaisen toimintansa käytyään ensin ottamassa mallia Suomesta.

Lapset haluavat soittaa kavereitten kanssa.

< **Itä-Helsingin Musiikkiopistossa** toimii useita orkestereita: puhallinorkesterit *Piiparit*, *Tuuliviiri* ja *Itä-tuuli* sekä jousiorkesterit *Viikariorkesteri*, *Helsingin Lapsijouset*, *Helsingin Juniorijouset* ja *Prima Nota*.

Orkestereiden runko muodostuu musiikkikoulun oppilaista ja täydentyy musiikkiopiston oppilailla. Orkesterisoihto-opinnot aloitetaan, kun oppilas on oppinut riittävän hyvin hallitsemaan soitinta.

Oppilaat soittavat musiikkiopiston konserteissa, vierailevat vanhainkodeissa ja päiväkodeissa sekä esiintyvät *Lapset soittavat lapsille* -konserteissa muissa kouluissa.

Leo Lundgren, 11, opiskelee kuuden hengen pienryhmässä alttoviulun soittoa ja on soittanut jo monissa konserteissa. Hän pitää soittamisesta, mutta kuulemma vielä enemmän laulamisesta.

Myös **Aarne Räsänen**, 12, soittaa alttoviulua.

– Alun perin olisin halunnut soittaa trumpettia, mutten päässyt, kun paristaminen ei sujunut. Siihen oli koe.

Musiikkikouluun pyritään soveltuvuustestin kautta kaikkialta Helsingistä. Hakijan ei tarvitse osata soittaa

ennen kouluun tuloa, mutta kiinnostus musiikkiin ja vanhempien tuki ovat tärkeitä valintakriteereitä. Opettaja valitsee sitten lapsen kanssa yhdessä tälle sopivan soittimen.

Nadin Degheidy, 12, soittaa viulua.

– Äiti ehdotti pianoa tai viulua. Halusin viulun.

Katarina Kalskekin, 12, soittaa viulua.

– Itse valitsin soittimen. En halunnut alttoviulua. Pidän tavallisesta enemmän.

Mutta **Siiri Nurmi**, 12, valitsi alttoviulun.

– Se soi niin kauniisti. Meillä oli juuri arviointikuu-
lustelu ja lappu piti täyttää kotona. Äiti kiitti siinä, että ”on ihanaa, kun Siiri tekee oma-aloitteisesti ja huolella läksyt”.

Edvin Hadzajic, 12, soittaa selloa.

– Tykkään sellostä. Soittaminen ja laulaminen on kivaa. Tykkään myös laululeikeistä, mutta hauskinda on soittaminen.

Ekaluokkalaiset voivat valita viidestä soittimesta: mukana on aina yksi jousisoitin (viulu, alttoviulu, sello tai kontrabasso), yksi puhallin (huilu, klarinetti, oboe, trumpetti tai käyrätorvi) ja yksi harmoniasoitin (kantele, kitara, harmonikka tai piano). Oboeta ja klarinettia ennen harjoitellaan kaksi vuotta nokka-huilulla.

Opiskelu tarjoaa oivan mahdollisuuden vertaisoppimiseen. Ryhmän tuoma tuki ja kannustus lisäävät selvästi motivaatiota.

Heidi Viksten on huomannut, että viiden kuuden lapsen ryhmä toimii niin intensiivisesti, että jos joku oppilas joskus väsyy soittamiseen, ryhmän imu vie taas mukaansa. Lapset haluavat soittaa kavereitten kanssa.

Kaikille ryhmässä tapahtuva musiikinopiskelu ei sovellu. Jos jokin osa-alue tuottaa erityisiä vaikeuksia, sitä pohditaan lapsen ja vanhempien kanssa.

Päivät ovat palapeliä, mutta oppilaat tottuvat siihen nopeasti. Vireystaso säilyy, kun luokat ja ryhmäkoot vaihtuvat päivän mittaan, ja soitto- sekä laulutunnit tuovat koulupäiviin vaihtelua.

– Varsin taitavia oppilaita meillä on enemmän kuin normaalikouluissa ja heikkoja oppilaita vähemmän, Lotte Lehikoinen kertoo tyytyväisenä.

Harrastavatko omat lapsesi musiikkia?

– Kuudennella luokalla tässä koulussa opiskeleva **Ella** soittaa huilua, neljäsluokkalainen **Nelli** trumpettia ja ekaluokkalainen **Valle** pasuunaa. ♦

”Vireystaso
säilyy, kun luokat ja
ryhmäkoot vaihtuvat
päivän mittaan.”

Lapsilähtöinen musiikkimetodi

♦ **Ihmo-Lookilla** opiskelee 206 oppilasta, joista tyttöjä on 127.

♦ Suomessa asuvan unkarilaissyntyisen viulupedagogi **Geza Szilvayn** ideoitu koulu perustettiin 1997. Sen musiikkikasvatus perustuu *Colourstrings*-metodiin, joka pohjautuu unkarilaisen **Zoltan Kodalyn** pedagogiikkaan ja filosofiaan.

♦ Geza Szilvay ja hänen sellistiveljensä **Csaba Szilvay** alkoivat kehittää 1970-luvulla lapsilähtöistä musiikkimetodia, joka tähtää kokonaisvaltaiseen kehitykseen. Sen mukaan lapsen sävelkorva, analyyttinen ajattelu ja soittotekniikka kehittyvät samaan tahtiin.

♦ **opetus** pyrkii herättämään rakkautta musiikkia kohtaan sekä kehittämään ymmärrystä musiikin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle.

Se opettaa:

- ryhmätyöskentelyssä toisia huomioon ottavaa asennetta ja yhteistyökykyä
- kunnioittamaan jokaisen musiikkisuoritusta arvokkaana
- kuuntelemaan tarkkaavaisesti itseään ja muita

Soitto-opetuksesta vastaavat Itä-Helsingin Musiikkiopiston opettajat, ja jokainen oppilas käykin viikoittain yksilösoittotunnilla musiikkiopistossa.

→ www.ihmo.fi, www.ihmu.fi

”Musiikin
opiskelu kehittää
tarkkaavaisuutta.”

Helsingin Porolahden peruskoulun IHMU-pisteen painopiste on klassisen musiikin opetuksessa ja monipuolisessa yhteissoitossa. Kaikki oppilaat saavat ilmaista soitto-opetusta ensimmäiseltä luokalta lähtien. Vain kouluun liittyvät musiikkiopiston tunnit ovat maksullisia.

Musiikinopettaja Lotte Lehikoinen opettaa puolikasta 5M-luokkaa eli 12 oppilasta. Tilanne on oppimisen kannalta loistava: opiskelu pienryhmissä kasvattaa sosiaalisesti ja vahvistaa oppilaiden itsetuntoa.

– On onni saada opettaa näin pieniä ryhmiä, iloitsee Lehikoinen, joka opettaa musiikkia kaikille koulun oppilaille ykkösluokasta kuutoseen.

Musiikinopetusta on kaksi tuntia viikossa. Toisella tunnilla on koossa koko luokka, ja silloin harjoitellaan kolmiäänistä kuorolaulua. Sen lisäksi 4.–6.-luokkalaistille on kolmas viikkotunti kuorolaulua. Musiikkituntien lisäksi jokainen oppilas saa viiden kuuden hengen pienryhmissä soitto-opetusta kolme tuntia viikossa.

Meneillään on vauhdikas laululeikki, jonka tempo kiihtyy säkeistöä toiseen siirryttäessä. Seuraavaksi Lehikoinen jakaa jokaiselle tamburiinin tai rytmikapulat isosta kassista. Soolosoittaja soittaa ensin ja muut tulevat mukaan. Kaikki saavat sooloilla vuorollaan.

Säännöllisen musiikkiopetuksen on todettu tukevan muutakin oppimista ja kehittävän ainakin keskittymiskykyä, muistia ja ilmaisukykyä.

– Meillä on käynyt aivotutkijoita luennoimassa, miten varhainen musiikinopetus vaikuttaa oppilaisiin. Heidän mukaansa musiikin opiskelu kehittää tarkkaavaisuutta. Tarkkaavaisuus liittyy keskittymiseen, sehän on oppimisen a ja o, kertoo vt. apulaisrehtori **Heidi Viksten**, joka opettaa viulunsoittoa.

Vaikka opinahjo ei kouluta oppilaita musiikin huijulle, jokaiselta luokalta joku ryhtyy ammattimuusikoksi.

– Musiikin opiskelun perustehtävä on tutustuttaa musiikkiin, kehittää musiikillista tietoutta ja lahjakkuutta sekä antaa elämyksiä ja voimia, luettelee Viksten.

Oppilaat opiskelevat monenkokoisissa ryhmissä koulupäivän aikana. Koko luokan tuntien, puolen luokan jakotuntien, pienryhmä- ja yksilösoittotuntien lisäksi orkesteri ja kuorotyöskentely toimivat yli luokkarajojen. >

Nadin Degheidy ja viulu.

Siiri Nurmi ja alttoviulu.

Edvin Hadzajlic ja sello.